№ 69. Neue Jüdische Zeitung. II. Jahrgang.

נייע יידישע צייטונג

דיא „נייע יידישע צייטונג" ערשיינט יעדען מאנטאג אונד דאנערסטאג.

פּראנומעראציאָנס - פּרייז: גאנצאהריג 7 לל., — קר. האלבאהריג 3 „ 50 „ פיערטעלאהריג 1 „ 75 „

דיא רעדאקציאָן אונד אדמינסטראציאָן בעפינדעט זיך Schiffmannsgasse 6, Budapest, וואהרן אויך דיא פּראנומעראציאָנס-געלדער צוזענדען זינד

אינזעראטע ווערדען בילליגסט בעראעכנעט.

ב"ה בודאפעסט, יד' טבת **Budapest, Donnerstag, 5. Jänner 1882.** שנת תרמ"ב לפ"ק.

דיא פאַרגאַנגע אין וואַרשיא.

דיא פאַן וואַרשיא איינגעגאַנגענען נאַכריכטען זינד בעראַהזיגענד. דאַס מיליטאַר האַט דיא אַרדנונג אַרהיילט דער־גלייכשטעלטן. אינדעם עס פאַן דען וואַפען געבריוך מאַכטע אונד עגיגען דיא אינדוסטריע־שטיפטער שטרעבענד פאַרגינג. דיא אַמטס־וואַרשיינ־צייטונג ברינגט איינען בעריכט אבער דיא אינדוסטריע. אין דיעזעם אַמטס־בלאַטען בעריכטע היישט עס: „צור עהרע דער יאַהרהייט וויא דיעמסע קאַמשאַפען, דאַס דיא יידען אין דעם אינגליסאין דער קריבע אינגליקליכען זינד! אים נעגעגטהייל: יידישע אַרבעט האַבען, וואַבאַר דאַס אינגליק בעקאַנגט וואַרדט, דען פעריינדעטען אונד פעראינגליקטען דיא עסטע הילפע גע־לייסטעט."

זאַמטס האַבען וויר הייר איך דיא בעשטאַ־טיגונג דער אַמטליכען צייטונג, דאַס דיא רוסישע אַרבעטער־שטעטע־דיעב יעגעס אונגלי־ק פאַרגערפען. עס וואַלטעטען אַלזאָ דאַ זיי־דער יעגע נעריטסען אונד פעראַבראַכטען. יעדכע דען בלידגען פיי־לאַרס הערפאַרגער־פען, דאַנן דעזעגן לאַרס אייגען זיך צוצעבען, אונד אַלס דער קראַוואַלל שאַן דאַ וואַר. צאַנען זיך יעגע קראַסטע צוריק אונד אַבגעריסען דיא וויטערע פלינדערזינען. דען ראַהען נאַסטע־יוגגען אונד שוסטער־בובען.

איינע וויטערע דעפעשע פאַם 2־טען דיעזעס מעלדעט: אינגעפאַהר 100 וויעגען אין דער אומגעגעגד פאַן וואַרשיא פערזוכטען אַם 29־טען דעצעמבער נאַכטס אייגע פלינדערינג דער אין דער וואַרשיער אַבשנאַדע „פּראַגא" וואַהרנעהמען זינדען. אבער אַללע דיעזע פלינדערע וואַרדען אַבגעשאָסען. דורך דאַס שטרענגע אַרבעטען אין דער פלינדערע־פאַבריק אין פּראַגא אונד אין דיא פאַבריקען פון פלינדערע־ווענדען אין דער אומגעגעגד פון וואַרשיא אַם 29־טען דעצעמבער נאַכטס אייגע פלינדערינג דער אין דער וואַרשיער „פּראַגא" וואַהרנעהמען זינדען. אבער אַללע דיעזע פלינדערע וואַרדען אַבגעשאָסען. דורך דאַס שטרענגע אַרבעטען אין דער פלינדערע־פאַבריק אין פּראַגא אונד אין דיא פאַבריקען פון פלינדערע־ווענדען אין דער אומגעגעגד פון וואַרשיא אַם 31־טען דעצעמבער דער אין דער פלינדערע־פאַבריק אין פּראַגא אונד אין דיא פאַבריקען פון פלינדערע־ווענדען אין דער אומגעגעגד פון וואַרשיא אַם 2־טען דיעזעס מעלדעט: אין דער פלינדערע־פאַבריק אין פּראַגא אונד אין דיא פאַבריקען פון פלינדערע־ווענדען אין דער אומגעגעגד פון וואַרשיא זינד אַלע אַרבעטער אַבגעשאָסען. אין דיעזע פאַבריקען אונד אין דיא פאַבריקען פון פלינדערע־ווענדען אין דער אומגעגעגד פון וואַרשיא אין דער צייט פון אַכט וואָכען זינד אַלע אַרבעטער אַבגעשאָסען. אין דיעזע פאַבריקען אונד אין דיא פאַבריקען פון פלינדערע־ווענדען אין דער אומגעגעגד פון וואַרשיא

דער האדע נאכדעם אין שטאנד ישן. נאך נעניער אינטער-וזכונג שטעללטע עס זיך נון דערויס. דאס דיא נידיליסטען, וועלכע עסצעט שאן מטטעלסט ליפט-באללאן אר־בעשען. דיזען שווינדעל אינס ווערק זעטצטען. אין אינער נעבלינען נאכט. אין דער מאן גיבט ווייט אן דיא האדע זעהען קאנן, האטטען זיך נאפליך אין יידישעס מטטעלער דער נידיליסטען מטטעלסט ליפט-באללאן אין דיא האדע נעשווארנגען אונד שאן ווייטער, נידט טעהר דזכטבארער האדע דיעפ ער יעגע וואהרשט הע-רונטער. — גלייקל־כערווייזע איזט נון דורך דאס רעכטציטיגע אינגשרייטען דעס מאסקוירע שאר-שטעהערס אין ווייטערעס אינגלאנד שאן דען רוי-פישען יודען אבגעוועדעט ווארדען! אייניגע מאגע דאריוף איזט אויך דער אבגעטס דער שאנדארמערע-אבטהיילונג אין יענער נעגענד שאן דען נידיליסטען מטטעלסט ליפט-באללאן עגטפלאהרט ווארדען. עס איזט מאגליך, דאס דיא יודען-שערפאלגונגען אין מאסקוי אים ראבע שאן דען נידיליסטען אנגעצטטעלט ווארדען.

• (פערלאבונג אונד גלוביגענס-ווכסעל) מעדערערע בלאטטער ברינגען דיא נאכריכט, דאס זיך פרייליין אילקא ה ה ר ע נ-פ ע ל ד, מאכטער דעס נוטס-בעזיטצערס אונד בוראעאטטראט הויז-איינגעזאמטערס הערדן אנ-טאן עדרענפעלד, מט הערדן פיר שאן אדראדי ניגאר, זאהן דעס קאמטניקאציאנס-מיניסטערס פערלאבט האבע. דיא ברייט ווערד אין איינגען וואכען צים קאטהאלישען גלויבען איבערטרעטען, וואריף ראגן נעגען עגרך דעס מאגאטס אינגער. דיא טרייאונג שטאטטפינדען זאלל. — דאס יודען-טהום ווערד זיך איבער דיעזען פערלוסט צו טראסטען וויססען.

האנדעלס-בעריכט דער וואכע.

ווייצען. דיא פרייזע שטיגען אין דיעער וואכע מיט 15 קר. דער פערקעהר וואר לעבהאפט. פערקויפט וואור דען 80,000 מ.-צטר. ווייר נאפטרען: פרוטאדרטווייצען שאן 12 שאלע 38 קר׳ בי 12 ג׳ 43. — קארן 8 גולד׳ 25 קר׳ ביז 8,70 שאלע. — גערסטע. שטטעי-גערסטע 6 גולד׳ 90 קר׳, בריינגערגערסטע שאן 7 גולד׳ 50 קר׳ ביז 7 גולד׳ 80 קר׳, פרימע מאלצ-גערסטע 7.80——8, גולד׳. האפ-פער. אבנאטען צייטלער נטס פיר שלאטצ-קאנזט. פרייזע שאן 7 גולד׳ 70 ביז 7,75 גולד׳. שפרטיגע פיר פרוטאדרט 8 גולד׳ 23—25 קר׳. קוכלרוגן. שטיינגער מיט 15 קר׳ ברענגער-וואארע 6 גולד׳ 90 קר׳ בי 6 גולד׳ 95 קר׳, פרימע שאן 7 גולד׳ — קר׳ ביז 7 גולד׳ 12 קר׳. שער-מינע פיר מאי-יוני 7 גולד׳ 14—19 קר׳.

רעפס. קאהל פיר אויגוסט-סעפטעמבער 13 גולד׳ 35 קר׳ בי 13 גולד׳ 50 קר׳.

ריבאל פעסט מיט 34 גולד׳ בי 34 גולד׳ 20 קר׳.

מעהלפרייזע פער 100 קילא אב בוראעאפסט.

8	7	6	5	4	3	2	1	0	N.
16.—	17.—	18.—	19.10	19.70	20.80	21.—	21.60	22.40	f.
8½									f.
10.60			4.60		4.40			14.50	f.

שפרינטוס. דאס נעשאפט איזט נעגען דיא אאר-וואכע אונגעראנדעעט מאאס. דאס אויסגעגאס אין אין אנאלפענזער ביינלכיכע אונד אפטרט ראהוואארע ען נאאס 32 ביז 32½ קר׳, אים קאווזס 32½ ביז 33 קר׳, פרעסהעפעוואארע 34½ ביז 34½ קר׳. אאפגעאנד צו 35½ ביז 35½ קר׳. אללעס פער 100 לישפרעצענס אהנע פאס ערסטע קאפסטע.

צוויששטען. באפגיטיע פיס 25 גולד׳ — קר׳ ביז 29 גולד׳ פערבישע פיס 19 גולד׳ 50 קר׳ ביז 20 גולד׳, לעקוויאר. סלאוואקיעשע וואארע 16 גולד׳ 50 קר׳, נאמאטער מיס 15 גולד׳ 50 קר׳ נעהאנדעלט.

פעפר־אלעאס. שוואכעס נעשאפט מיס 16 גולד׳ — קר׳ פראפטטע וואארע פער 100 קילאגראם אונד נעטטאא קאפסא.

אינשלישט (חלב). קנד-אינשלישט איזט אאן 42 גולד׳ ביז 43 גולד׳ נעהאנדעלט. פרייזע שטארק צוריק-גענאנגען.

ראהע הייטע. אונגאריש קוההייטע 112 ביז 115 גולד׳, טראקענע אקסענהייטע 112—115 גולד׳, פער 100 קילא. אונגאריש פשטליינע 130—120 גולד׳, באמאטער קייטפע 130—120 גולד׳. איינשע קוההייטע 114—118 גולד׳, אאסהייטע 10 גולד׳ — קר׳ ביז 11 גולד׳ — קר׳ פער פאאר.

האנזוואאס צו 8 גולד׳ 50 קר׳ נעשלאפטען. נע-זונדע וואארע 9 גולד׳.

שאפוואללע. צו אונזערעס נייי-יאהרס-וואללמארק-טע וואארען בלאס אייניגע מיליטאר-טוכ-ליפעראנטען אונד אויך דער אומאטאיע וואר בע-שראנקטער אלס נעוואהנלעך. אינדעס נטס מעהר אלס צוויקע 1500 מ.-צטר. צום נראפטיגען מהיילע פיר מיל-מאר-טוך נעאיינגעפט וואללען אין פערקעהר קאמען. בטפטעיע מטטעטל-אינשוראנס ערצעוגלטע 100—105 גולד׳, מטטעטל-אינשוראנס 85—95 גולד׳, וויינטע נעבראנטוויי-שורען, וויינטערוואללע 85—88 גולד׳, זאמטערוואללע בי 85 גולד׳, פרוים-צווייטשורען, וויינטער- אונד זאמטער-וואללע 73—75 גולד׳, פערעדלטע צוראאא 65—66 גולד׳ פער 56 קילא.

פאבריקסמאטע נעוואשענע וואללע 1 גולד׳ 90 קר׳ ביז 2 גולד׳ 40 קר׳ פער קילא.

קאטאפפעלן מיט 3 גולד׳ 50 קר׳ פער מעטער-צענטער.

וויינטשטיין. בעסטערע וואארע מיט 67 גולד׳, נעריגע-נערע 55—56 גולד׳.

וואכס. ראוענוויטע קרם—121 גולד׳, סלאוואקישעס 125 גולד׳.

לעדערגעשאפט. קההיטע 6—7קילא 200—230 גולד׳, אינמאל פערזעטצטע מעצען שאן 10—14קילא 172—174 גולד׳, צווייטמאל פערזעטצטע מעצען 17—18 קילא 164—165 גולד׳, דריטמאל פערזעטצטע מעצען 19 ביז 21 קילא 166—168 גולד׳.

פערשווארטלעער ראפאטער
יקותיא הרוי לעדערער.

עגטהאלטונגס-מטטעל
„דעפילאטאר.“

דאס בעסטע אונשאדליכע מטטעל, לייבט אנווענדבאר. פאר־צוצעהען דעס וועגען זיינעס ארזענינק-נעהאלטעס אמטער שאליכען זאגע-נאנגען אירהס. — צו האבען אין דער אפא-מהעקע דעס הערען אויגע פ׳ טאראס קאנינס-נאסטע אונד ביא ל. האנדעל. אפאטהעקע-וואטצטער בולעווארד. — פרייז אינעס פלאשע-בכנס 1 גולדען, מיט אפטס-פערזענדונג 15 קר׳ מעהר.

וויכטיג פיר רעגאליענפאבטער

טרעגער-עסטעגין, סלייוויטצ-עסטעגין, רום-עסטעגין, לאנער-עסטעגין אונד אללע ליקאר-עסטעגצען אונד אלע צור פרעזענטיגונג שאן גיטטגען גטטאנגען אונד אלע אהנע אהנע אפפאראט bei **Arnold Wattenbach, Budapest,**
Fabrikslager: Tabakgasse, vis-á-vis dem isr. Tempel

מאנופאקטאיאן-בוכער אין אללען שפראכען גראטיס. וויינלאר-פיל־פער, וויינבאוועגונגס, וויינ-פערפעהרונגס-עסטעגין, וויינ-גיטטס, עגטווייטערונגס-פולפער, גלייצערן עגטצ. צור וויינמאניפו-לאציאן.

המבעער-וואסט אונד צייטאנגס-וואסט בילליגסט.

דיא קאזע-גראטהאנדלונג שאן

דאוויד דרוקער

בודאפעסט, קאזינס-נאסטע נים׳ 3.

עפפעיעהלט דעס פ. מ. פיבראקים אללע נאטטגענגען

בשר-קאזע וויא איך הילזענפריכטע.

ראללד-נערסטל, צייטשטקען, לעקוויאר, נטסס אונד אללע אין דיעזע שאך שלאגענדע אר־טיקעל, צו גן גראפ-פרייזען.

אן שבת איזט דאס נעשאפט געשלאסען.

לאטטעריע-ציעהונגען שאן 31. דעצעמבער:

טעמעשוואר:	51	36	86	24	62
וויען:	78	72	26	76	50
גראץ:	66	8	53	8	15

בודאפעסטער בארזענקורזע שאך .2 יאנגער.

קר׳	סל.	לאזע.
122	50	1854ער 4 פערצענטיגע שטאאטסלאזע . .
133	—	1860ער „ „ מאנצע לאזע . .
135	—	1860ער „ „ פינפטעל . .
172	—	1864ער שטאאטסלאזע צו 100 גולדען . .
173	50	1864ער „ „ צו 50 . .
181	50	קרעדיטלאזע . . . . .
117	50	לאנד-דאמפפשיפפאהרטס-לאזע . . .
122	50	אונגארישע פראמיען-לאזע צו 100 גולדען
120	50	דעמפא האלבע צו 50 גולדען . . .
112	75	מהריסטאל לאזע . . . . .
131	50	וויענער קאמפנטאלאזע . . . .
127	—	פרייפטער לאזע צו 100 גולדען . . .
36	—	קאמפ רענטעגטייגע . . . . .
28	—	פרינקנלאזע . . . . .
24	75	אינסבריקער לאזע . . . . .
32	—	קלאר׳ לאזע צו 40 גולדען . . .
18	—	קעגלטוויטש לאזע „ 10 „ . . .
21	50	ראקוויר לאזע „ 20 „ . . .
40	—	אפנבי לאזע „ 40 „ . . .
38	—	מאלפפ׳ לאזע „ 40 „ . . .
19	50	ווידאפפלאזע „ 10 „ . . .
52	50	מארס לאזע „ 40 „ . . .
25	—	וואדצבורגער לאזע „ 20 „ . . .
49	50	סט. גנינאס לאזע „ 20 „ . . .
25	40	סטאנסלויטער לאזע „ 20 „ . . .
30	25	וואלדשטיין לאזע „ 20 „ . . .
—	—	ווינדישגראטצ׳לאזע „ 20 „ . . .
23	50	לאיכאבער לאזע „ 20 „ . . .

קר׳	סל.	יעריגר-פאפיער.
119	50	אונגארישע נאלדרענטע . . . . .
89	07	אונגארישע פאפיער-רענטע . . . .
99	50	אונגארישע נרונדענטלאסטונגען . . .
98	—	בעזעטיגע-נאמאטע . . . . .
99	20	יעבבערגיגשע . . . . .
102	—	נאלגיגע . . . . .
100	50	בוקאוועגער . . . . .
133	25	אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען . . .
96	75	וויענערבאנק-אבלאזונגס-אנלעהען . . .
		פאפיערשיגע דער אונגארישען באדענקרע-
101	80	דיס-אנשטאלטען צו 5½ פרעצענט . . .
102	—	דעטטע דער אונג. הויפטבאנק-פאנד צו 5½% . .
103	50	דעטטע אלגעמע. באדענקרעדיט צו 5½% . .
102	50	דעטטע צו 5 פרעצענט . . . . .
166	50	דער אונגארישע-נאלדצישען . . . .
169	50	דער נאדראסטבאהן . . . . .
353	—	אסטערייכישע קרעדיט-אקטיען . . . .
351	—	אונגארישע קרעדיט-אקטיען . . . .
45	—	פרעבישע 3% אולטהען . . . . .
		נעלד-קורזע.
100	—	ווילבער-אשיא . . . . .
5	56	וויראבטען . . . . .
		אסטערייכיש-אונגארישע 8-גולדען-נאדר-
9	40	שטיק (20 פראנקס) . . . . .
9	40	נאפאלעאנדאר . . . . .
58	10	דייטשע רייכסבאנקנאטען . . . .
11	59	20מארק-שטיקע . . . . .
1	26	וויענער פאפיערגעלד . . . . .

פרוכטפרייזע דער קאָרנהאלע שאך .2 יאנגער.

שער 100 קילאגראם		פרוכטע		שער 100 קילאגראם		פרוכטע
—			אם	—		
8.80—8.50	72	קאָרן נייא . . .		—		
10.30—9.30	64	נערסטע מאלץ . . .		74		
7.40—7.20	62	נערסטע פשטער . . .		75		
7.65—7.30	40	האפער		76		
6.95—6.90	75	קוקורוץ באנאטעס . . .		77		
6.85—6.75	73	אדרעטר		78		
6 35—6 —		הויזע ראאט		80		
12.40		וויזענע	אם	—		
—.—		„		75		
—.—		„		76		
7.19		קוקורוץ		77		
—.—		נערסטע		78		
—.—		האפער		80		
8.25		„				
—.—		יעסס		—		
		הילזענפרוכטע		75		
				76		
				77		
				78		
				79		
				80		
				75		
				76		
				77		
				78		
				79		
				80		
				—		

שער 100 קילאגראם		פרוכטע		שער 100 קילאגראם		פרוכטע
9.50	9.—	מאלן		12.—	12.50	
12.—	11.50	ווינטערגאהנען . . .		12.50—12.75		
18.—	11.—	לינזען		12.75—12.80		
11.—	10.50	ווינזען		12.80—12.85		
11.—	9.50	הויזעבוין וואסטס זאק .		12.85—12.90		
40.—	39.—	מאק-נייזע 34 שאל. בלוי		12.90—12.95		
9.25	9.—	האנזאמען		12.95—13.—		
				13.—	13.05	
				13.05—13.10		
				13.10—13.15		
				13.15—13.20		
				13.20—13.25		
				13.25—13.30		
				13.30—13.35		
				13.35—13.40		
				13.40—13.45		
				13.45—13.50		
				13.50—13.55		
				13.55—13.60		
				13.60—13.65		
				13.65—13.70		
				13.70—13.75		
				13.75—13.80		
				13.80—13.85		
				13.85—13.90		
				13.90—13.95		
				13.95—14.—		
				14.—	14.05	
				14.05—14.10		
				14.10—14.15		
				14.15—14.20		
				14.20—14.25		
				14.25—14.30		
				14.30—14.35		
				14.35—14.40		
				14.40—14.45		
				14.45—14.50		
				14.50—14.55		
				14.55—14.60		
				14.60—14.65		
				14.65—14.70		
				14.70—14.75		
				14.75—14.80		
				14.80—14.85		
				14.85—14.90		
				14.90—14.95		
				14.95—15.—		
				15.—	15.05	
				15.05—15.10		
				15.10—15.15		
				15.15—15.20		
				15.20—15.25		
				15.25—15.30		
				15.30—15.35		
				15.35—15.40		
				15.40—15.45		
				15.45—15.50		
				15.50—15.55		
				15.55—15.60		
				15.60—15.65		
				15.65—15.70		
				15.70—15.75		
				15.75—15.80		
				15.80—15.85		
				15.85—15.90		
				15.90—15.95		
				15.95—16.—		
				16.—	16.05	
				16.05—16.10		
				16.10—16.15		
				16.15—16.20		
				16.20—16.25		
				16.25—16.30		
				16.30—16.35		
				16.35—16.40		
				16.40—16.45		
				16.45—16.50		
				16.50—16.55		
				16.55—16.60		
				16.60—16.65		
				16.65—16.70		
				16.70—16.75		
				16.75—16.80		
				16.80—16.85		
				16.85—16.90		
				16.90—16.95		
				16.95—17.—		
				17.—	17.05	
				17.05—17.10		
				17.10—17.15		
				17.15—17.20		
				17.20—17.25		
				17.25—17.30		
				17.30—17.35		
				17.35—17.40		
				17.40—17.45		
				17.45—17.50		
				17.50—17.55		
				17.55—17.60		
				17.60—17.65		
				17.65—17.70		
				17.70—17.75		
				17.75—17.80		
				17.80—17.85		
				17.85—17.90		
				17.90—18.—		
				18.—	18.05	
				18.05—18.10		
				18.10—18.15		
				18.15—18.20		
				18.20—18.25		
				18.25—18.30		
				18.30—18.35		
				18.35—18.40		
				18.40—18.45		
				18.45—18.50		
				18.50—18.55		
				18.55—18.60		
				18.60—18.65		
				18.65—18.70		
				18.70—18.75		
				18.75—18.80		
				18.80—18.85		
				18.85—18.90		
				18.90—18.95		
				18.95—19.—		
				19.—	19.05	
				19.05—19.10		
				19.10—19.15		
				19.15—19.20		
				19.20—19.25		
				19.25—19.30		
				19.30—19.35		
				19.35—19.40		
				19.40—19.45		
				19.45—19.50		
				19.50—19.55		
				19.55—19.60		
				19.60—19.65		
				19.65—19.70		
				19.70—19.75		
				19.75—19.80		
				19.80—19.85		
				19.85—19.90		
				19.90—19.95		
				19.95—20.—		
				20.—	20.05	
				20.05—20.10		
				20.10—20.15		
				20.15—20.20		
				20.20—20.25		
				20.25—20.30		
				20.30—20.35		
				20.35—20.40		
				20.40—20.45		
				20.45—20.50		
				20.50—20.55		
				20.55—20.60		
				20.60—20.65		
				20.65—20.70		
				20.70—20.75		
				20.75—20.80		
				20.80—20.85		
				20.85—20.90		
				20.90—20.95		
				20.95—21.—		
				21.—	21.05	
				21.05—21.10		
				21.10—21.15		
				21.15—21.20		
				21.20—21.25		
				21.25—21.30		
				21.30—21.35		
				21.35—21.40		
				21.40—21.45		
				21.45—21.50		
				21.50—21.55		
				21.55—21.60		
				21.60—21.65		
				21.65—21.70		
				21.70—21.75		
				21.75—21.80		
				21.80—21.85		
				21.85—21.90		
				21.90—21.95		
				21.95—22.—		
				22.—	22.05	
				22.05—22.10		
				22.10—22.15		
				22.15—22.20		
				22.20—22.25		
				22.25—22.30		
				22.30—22.35		
				22.35—22.40		
				22.40—22.45		
				22.45—22.50		
				22.50—22.55		
				22.55—22.60		
				22.60—22.65		
				22.65—22.70		
				22.70—22.75		
				22.75—22.80		
				22.80—22.85		
				22.85—22.90		
				22.90—22.95		
				22.95—23.—		
				23.—	23.05	
				23.05—23.10		
				23.10—23.15		
				23.15—23.20		
				23.20—23.25		
				23.25—23.30		
				23.30—23.35		
				23.35—23.40		
				23.40—23.45		
				23.45—23.50		
				23.50—23.55		
				23.55—23.60		
				23.60—23.65		
				23.65—23.70		
				23.70—23.75		
				23.75—23.80		
				23.80—23.85		
				23.85—23.90		
				23.90—23.95		
				23.95—24.—		
				24.—	24.05	
				24.05—24.10		
				24.10—24.15		
				24.15—24.20		
				24.20—24.25		
				24.25—24.30		
				24.30—24.35		
				24.35—24.40		
				24.40—24.45		
				24.45—24.50		
				24.50—24.55		
				24.55—24.60		
				24.60—24.65		
				24.65—24.70		
				24.70—24.75		
				24.75—24.80		
				24.80—24.85		
				24.85—24.90		
				24.90—24.95		
				24.95—25.—		
				25.—	25.05	
				25.05—25.10		
				25.10—25.15		
				25.15—25.20		
				25.20—25.25		
				25.25—25.30		
				25.30—25.35		
				25.35—25.40		
				25.40—25.45		
				25.45—25.50		
				25.50—25.55		
				25.55—25.60		
				25.60—25.65		
				25.65—25.70		
				25.70—25.75		
				25.75—25.80		
				25.80—25.85		
				25.85—25.90		
				25.90—25.95		
				25.95—26.—		
				26.—	26.05	
				26.05—26.10		
				26.10—26.15		
				26.15—26.20		
				26.20—26.25		
				26.25—26.30		
				26.30—26.35		
				26.35—26.40		
				26.40—26.45		
				26.45—26.50		
				26.50—26.55		
				26.55—26.60		
				26.60—26.65		
				26.65—26.70		
				26.70—26.75		
				26.75—26.80		
				26.80—26.85		
				26.85—26.90		
				26.90—26.95		
				26.95—27.—		
				27.—	27.05	
				27.05—27.10		
				27.10—27.15		
				27.15—27.20		
				27.20—27.25		
				27.25—27.30		
				27.30—27.35		
				27.35—27.40		
				27.40—27.45		
				27.45—27.50		
				27.50—27.55		
				27.55—27.60		
				27.60—27.65		
				27.65—27.70		
				27.70—27.75		
				27.75—27.80		
				27.80—27.85		
				27.85—27.90		
				27.90—27.95		
				27.95—28.—		
				28.—	28.05	
				28.05—28.10		
				28.10—28.15		
				28.15—28.20		
				28.20—28.25		
				28.25—28.30		
				28.30—28.35		
				28.35—28.40		
				28.40—28.45		
				28.45—28.50		
				28.50—28.55		
				28.55—28.60		
				28.60—28.65		
				28.65—28.70		
				28.70—28.75		
				28.75—28.80		
				28.80—28.85		
				28.85—28.90		
				28.90—28.95		
				28.95—29.—		
				29.—	29.05	
				29.05—29.10		
				29.10—29.15		
				29.15—29.20		
				29.20—29.25		
				29.25—29.30		
				29.30—29.35		
				29.35—29.40		
				29.40—29.45		
				29.45—29.50		
				29.50—29.55		
				29.55—29.60		
				29.60—29.65		
				29.65—29.70		
				29.70—29.75		
				29.75—29.80		
				29.80—29.85		
				29.85—29.90		
				29.90—29.95		
				29.95—30.—		
				30.—	30.05	
				30.05—30.10		
				30.10—30.15		
				30.15—30.20		
				30.20—30.25		
				30.25—30.30		
				30.30—30.35		
				30.35—30.40		
				30.40—30.45		
				30.45—30.50		
				30.50—30.55		
				30.55—30.60		
				30.60—30.65		
				30.65—30.70		
				30.70—30.75		
				30.75—30.80		
				30.80—30.85		
				30.85—30.90		
				30.90—30.95		
				30.95—31.—		
				31.—	31.05	
				31.05—31.10		
				31.10—31.15		
				31.15—31.20		
				31.20—31.25		
				31.25—31.30		
				31.30—31.35		
				31.35—31.40		
				31.40—31.45		
				31.45—31.50		
				31.50—31.55		
				31.55—31.60		
				31.60—31.65		
				31.65—31.70		
				31.70—31.75		
				31.75—31.80		
				31.80—31.85		
				31.85—31.90		
				31.90—31.95		
				31.95—32.—		
				32.—	32.05	
				32.05—32.10		
				32.10—32.15		
				32.15—32.20		
				32.20—32.25		
				32.25—32.30		
				32.30—32.35		
				32.35—32.40		
				32.40—32.45		
				32.45—32.50		
				32.50—32.55		
				32.55—32.60		
				32.60—32.65		
				32.65—32.70		
				32.70—32.75		
				32.75—32.80		
				32.80—32.85		
				32.85—32.90		
				32.90—32.95		
				32.95—33.—		
				33.—	33.05	
				33.05—33.10		
				33.10—33.15		
				33.15—33.20		
				33.20—33.25		
				33.25—33.30		
				33.30—33.35		
				33.35—33.40		
				33.40—33.45		
				33.45—33.50		
				33.50—33.55		
				33.55—33.60		
				33.60—33.65		
				33.65—33.70		
				33.70—33.75		
				33.75—33.80		
				33.80—33.85		
				33.85—33.90		
				33.90—33.95		
				33.95—34.—		
				34.—	34.05	
				34.05—34.10		
				34.10—34.15		
				34.15—34.20		
				34.20—34.25		
				34.25—34.30		
				34.30—34.35		
				34.35—34.40		
				34.40—34.45		
				34.45—34.50		
				34.50—34.55		
				34.55—34.60		
				34.60—34.65		
				34.65—34.70		
				34.70—34.75		
				34.75—34.80		
				34.80—34.85		
				34.85—34.90		
				34.90—34.95		
				34.95—35.—		
				35.—	35.05	
				35.05—35.10		
				35.10—35.15		
				35.15—35.20		
				35.20—35.25		
				35.25—35.30		
				35.30—35.35		
				35.35—35.40		
				35.40—35.45		
				35.45—35.50		
				35.50—35.55		
				35.55—35.60		
				35.60—35.65		
				35.65—35.70		
				35.70—35.75		
				35.75—35.80		
				35.80—35.85		
				35.85—35.90		
				35.90—35.95		
				35.95—36.—		
				36.—	36.05	
				36.05—36.10		
				36.10—36.15		
				36.15—36.20		
				36.20—36.25		
				36.25—36.30		
				36.30—36.35		
				36.35—36.40		
				36.40—36.45		
				36.45—36.50		
				36.50—36.55		
				36.55—36.60		
				36.60—36.65		
				36.65—36.70		
				36.70—36.75		
				36.75—36.80		
				36.80—36.85		
				36.85—36.90		
				36.90—36.95		
				36.95—37.—		
				37.—	37.05	
				37.05—37.10		
				37.10—37.15		
				37.15—37.20		
				37.20—37.25		
				37.25—37.30		
				37.30—37.35		
				37.35—37.40		
				37.40—37.45		

וואנדעשע ריבער פאן דען סאלדאטען געפאנגען גענאמען. איינער דער געפאנגענען איזט עבען דאס ווייסט דער ריבער-באנדע!" — איז ווען ווירד פערנער געטעלדעט: דאס אין צנאים (מאהרען) לעבענדיג 65-יעס אלטער-באטאלליאן האט דען בעפעהל ערהאלטען, זאפארט נאך דאלמאציע אבצושאר־שירען עס מיט דאדער דאנטען ווענאדרהלר אי־סוקדען, ווען דיא רעגיע-רונג פערשטאנדען אבצוזעדען געצוואנגען איזט.

איינע יודען-העמצע אים זיעבצעהנטען יאהרהונדערט.

דיא „נייע פרייע פרעסע" ברינגט דיא גע-שיכטע איינער יודען-פערפאלגונג, דיא אים יאהרע 1614 אין פראנקפורט אם מאין שטאטט פאנד. דיא טרויריגע געשיכטע ווירד אין יידיש-דייטשע אבגעפאסטען ווערזען ערצאהלט. דער פערפאסער נענענט זיך יחיאל בן אברהם זאל.

ווי „ווארנטען דאמאלס אין פראנקפורט צווישען 1400 ביז 1500 יודען, אבגעוארדערט פאן דער איבערגען בעפאלקערונג, אין דער יודענ-גאסע. דיא אין דער גאס דורך מארץ אב-געשעטצטע ווארדע. אבוואהל דיא יודען פאן דען פראנקפורטערן געהאסט אונד פערפאלגט ווארדען. ווא זיך דאס דאמאלס אונד. ווא עס שיינט איך עטעטע פיר גאס בריסטען געצעטצט. זא גענאכסען דיא דאך דען שטיין דעס שטאדט-שען ראטהעס. דעם דיא מיט גולד איינהאלפען. אונד דען דיא אידרען געשאפשטען בריבשטען. איך דיא גערינגען בירגער ברינגען פאן איהנען, אונד ניכט וועניג דערזעלבען שטאנדען אין אידרען שולד-ביכערן.

אין האנדלסרעכ דורפשטן דיא יודען ניכט טרייבען אונד וואהרען אויף דען קליינ-האנדעל אונד איך גולד-נישאפטע אנגעייזיגן. דיא גולד דאס אינגעזיגע מעטעל וואר. וואהרנד זיך דיא אידרע טרויריגע לאנג ערטראגלך מא-כען קאנגטען, זא שטרעבטען זיא איפרייז דא-נאך, רעכט פיעל צו עזיווערבען. מאנכע פאן אידענען וואהרען דערדר, אונד זא זעהר זיא זיך איך מיהע נאכען, דיזגען ריכטהוס צו פער-בערגען. זא מאנכע דאך איבערווערבענע גע-רכטע דאפאן אונטער דאס פאלק, וואהרנד דעקגען נייד אונד האס נעגען דיא „אונגלייביגען

דא יום ראשון (26-טע אלול 1614) כאס בייא דער מארגען מיר ניקט אנדערס דענן שריינען אונד וויינען. דענן דיא שנאים האטטען דאס מייל אויסגעשאנגט. זיא זאללטען זיך האט ווידער איסלרהגען, שטאטטען האט מאן העזומגעזיגט. איך זיי שטי צו מארגענס מיט בעפערבטען דערגען. דען גאנצען טאג אונמוטה אונד טרויריגקייט. דיא נאכט וואכטען ווייר מיט גראסען שמערצען.

דא דער מארגען יום ראשון כאס הערבייא האטטען מיר אבטונג איך גאר עבען. אללע איינענגליכע כאמען צריה, דיא וואהרן נייא. טראפפען אן לייב אונד לעבען. דיא הייפט-מרדים כאמען זעלבסט דאהער. מיט גראפען עלולות, דיא וואהרען שקרים. איהר האבט געטאהן ווידער אינזדע עהר. איהר האבט גערעדט דיי-זע דברים.

דא עס וואר צייט מנחה איך (דאוונען). פערגינג אנזעהן זעהן אונד הארען. דענן דאס פאלק פערזאמממעלט זיך פאר דען טהארען. אונזער טרויערן וואר זיך מעהרען. צו דער נאפטען צו וואהרן זיא דרייגגען. דיא שאפרשען טהאפען מיר צישל עסען. אין דיא שול מיר דאך גינגען. מיר מיטגען דער תפילה צו געוויסען.

ווא מאן דיא הפטרה האט אונס טהען זאגען. אין גראס אממערליך געשריא מיר הארטען. דיא שנאים ווידער דיא שפרשען שלאגען. דיא ציבערבען אן אללען אירטען. דער שונא וואר אונס איך דעם האלז.

אים דער שול טהעטען מיר אלל לאפען. ווער דעם דער האט האט געזעהען. אלס ווא דיא זאך אז געזעגוס גיטהען. אז דיא אין גוטהיל לעבען.

אין טהייל נשים יכרות.

דער זיא מיטגאהמען. לעגטען זיך איך דאס בית הקברות. הער וואללען מיר שטערבען מיט אומאמען. איך אין טהייל לוספען הימס צו הויז. אונד האלטען אהרע שפ־עסק אונד שווערדטער. לייכט שלאגען מר זיא ווידער עדום. עה דער קריעג ווערט לאנגער הערטער.

אין טהייל לאנגער הערטער.

אין טהייל האטטען זיך איך דיא מייער גע-שטעללט. מיט זייר איינעם גראפען. זא זיך דיא מהומה ניט שטיללען וואללט. אז איינגן גארטען עגאב זיא זיך וואללטען לאזען. עטליכע וואהרען מציל אין אהרעם הויז. עה קם עס דיא שונאים טרא-טען קריעג ווערט לאנגער הערטער.

אין טהייל האטטען זיך איך דיא מייער גע-שטעללט. מיט זייר איינעם גראפען. זא זיך דיא מהומה ניט שטיללען וואללט. אז איינגן גארטען עגאב זיא זיך וואללטען לאזען. עטליכע וואהרען מציל אין אהרעם הויז. עה קם עס דיא שונאים טרא-טען קריעג ווערט לאנגער הערטער.

דיא אינגאמקיים שארין. אבער דוא זעלבסט וואר-עס. דיא פראגען מיר אנגעגען האט. נאך דערגן באגאטוארטונג איך פערגעליך זוכע, אונד זא מאכטע איך דיך דענן בטטען. מיר מאכטעס אשטולע צו עי-קלאערן. דעסטען לאזונג דיא נישט פירדי. איך האבע דיינען וואהרען נאכגעדאכט אונד דעם, וואס דוא איכער דאס נשיקה אונזערעם פאלקעס נעשפראכען. א. זאגע מיר, וואהרנס מים נעראדע אזראעל אונזערע אללען שאל-קענן דיך עדדע זא פיעל הולדען אונד ליידען?"

„ווער? מיין פריינד — אנשוואהרשעין דאס מאדכען.

— יע האהער אונד נאכטע איינעם מענשען אויפגאבע איך עדדען אזום. דעסטע מעהר האט עס צו עדלדען, צו קאמפפען, צו עדשטאנען. דער דומפע אונד איינפאל-טיגע מענש. דער זיך ניכט אום דענע קומפערט. דא, וויא א ער זאגט, איהן נכפס אנגעהנגן. לעבט פייפטעס רוהיג אונד אין פריעדען! דער שטרעבומעע מענש, דער פיר דאס אללגעמיינע וואהל צו ראטענן זיך בעמיהט, ער-ווירבט זיך דאדורך פיעל לאסט אונד קומפער. דאדורך האט דער אללגאמאטיגע נאמען אזראעל זא האך עדאה-בען. דאס ער עס עדוואהלט האט אוים אללען פאלקערן דער עדדע. דאס ער עס נעמאכט האט צו זיינעם פאלקע, צום פרייפטער גלייכהט דער נאקען פאלקערן-פאמיליע. דאדורך האט אונס נאמען מיטטען הייגענגעשעללט אין אללע קאמפפע. אונד וואך אום איין נאפעס נעשטיר-טען ווירד. מים אזזראעל דאביא בטטאיגטע זיין. עס בטטאיג אממער נור וזיינגע פאלקער, וזעלבע זיך עמפאר-הענען אויס דער מיטטע דער אנדערן אונד אדהרען פוס זעטצען אויף דען נאקען דער נאצאיאנן, דיא איינגעלענגן נשטרעכטע וואפפען. ווידערדע נאפ. אין פערזאלבען אונד פערזאלבען ווידער. אן ידער דיזער אפקערבלישטע דויטטע אזזראעל טהייל נעהמען. פרייליך מיטטע עס

עטה ערגיעסען. אן איינעם שטאנען אממערמארגען וואנדרעטע רחל הנינים אינס פריע. אים אדהרעם גע-פרעסען הערצען עליכטערונג צו פרישאפפען. זיא האטטען אידרע מיטטער פיר פערלאירן, זיא בעזאם ווידער בודרע נאך שווטעסטער; אויך אונטער דער דיי-נגיגגען אדהרעם פאטערס אונד קינדע. דער זיא זיך עגזוגר האטטע אנשליעסען קאנגען; אידרע אלטע אממע, דיא זיא עצאנען האטטע, וואר אין יאהר צוזאמ גע-שטארבען; זיא פרינדגגען אדהרע דאכטערן וואכטען ביא דער צערשטארונג יהושלים אומגעקאממען אדער פאן דען ראמבען אלס שקלאווינגען פערקיפט אדער ווייס אינס לאנד פערשטפרענגט. זא וואר דענן רחל נאנגן אללען איך דן אנגעוויזיגן; אדהרען אטטער קאנגטע אונד אללע פערטרויטען אדהרע הערצענס מאכטען, בללא שבוע האטטע פיעל שליממערע ערדולדען מיססען; דיי נעמיטה וואר פערבונדענע אונד דען צארטען רע-גונגען דעס הערצענס ניכט צוזאגגנליך.

אין טיעפע נאכדענקען פערזונקען. שריטט רחל אם אוסער דער באנגען דאהין. אממער אויפוואהרס שייטשענד. דעס אוטשרגונג דעס באכעס עגטגעגען. דער פאם נעגרינגע זיך הערגעדערטשרעצצע. לאנגסם האטטע זיא דען נאראטן אם פאטערליכען הויזע פערלאסטען אונד וואנדערטע דורך צאקיגגע נעשפיגן. דורך וועלכעם דער באך זיך מיהזאם הינדורכוואנד. זיא קאם זיא אן אינע פאן אליטעגע-בייטשן בעשאטטעטע באנגן, וועלכע דער דיינגער פר זיא אים אראנזן הערגעריכטעם האטטען; דאדרם ליעס זיא זיך נידער אונד שויטע אויף דאס שיי-מגדע אן דען פלעהען אין וויטסער נישט אויפשפרעצגע-דע וואסטער הינגעטער.

סלאפאליך שאפנט עכיבא פאר איהר.

„פערצייהע, הערריין. — דאנגט ער. — דאס איך

דיינע אינגאמקיים שארין. אבער דוא זעלבסט וואר-עס. דיא פראגען מיר אנגעגען האט. נאך דערגן באגאטוארטונג איך פערגעליך זוכע, אונד זא מאכטע איך דיך דענן בטטען. מיר מאכטעס אשטולע צו עי-קלאערן. דעסטען לאזונג דיא נישט פירדי. איך האבע דיינען וואהרען נאכגעדאכט אונד דעם, וואס דוא איכער דאס נשיקה אונזערעם פאלקעס נעשפראכען. א. זאגע מיר, וואהרנס מים נעראדע אזראעל אונזערע אללען שאל-קענן דיך עדדע זא פיעל הולדען אונד ליידען?"

„ווער? מיין פריינד — אנשוואהרשעין דאס מאדכען.

— יע האהער אונד נאכטע איינעם מענשען אויפגאבע איך עדדען אזום. דעסטע מעהר האט עס צו עדלדען, צו קאמפפען, צו עדשטאנען. דער דומפע אונד איינפאל-טיגע מענש. דער זיך ניכט אום דענע קומפערט. דא, וויא א ער זאגט, איהן נכפס אנגעהנגן. לעבט פייפטעס רוהיג אונד אין פריעדען! דער שטרעבומעע מענש, דער פיר דאס אללגעמיינע וואהל צו ראטענן זיך בעמיהט, ער-ווירבט זיך דאדורך פיעל לאסט אונד קומפער. דאדורך האט דער אללגאמאטיגע נאמען אזראעל זא האך עדאה-בען. דאס ער עס עדוואהלט האט אוים אללען פאלקערן דער עדדע. דאס ער עס נעמאכט האט צו זיינעם פאלקע, צום פרייפטער גלייכהט דער נאקען פאלקער-פאמיליע. דאדורך האט אונס נאמען מיטטען הייגענגעשעללט אין אללע קאמפפע. אונד וואך אום איין נאפעס נעשטיר-טען ווירד. מים אזזראעל דאביא בטטאיגטע זיין. עס בטטאיג אממער נור וזיינגע פאלקער, וועלכע זיך עמפאר-הענען אויס דער מיטטע דער אנדערן אונד אדהרען פוס זעטצען אויף דען נאקען דער נאצאיאנן, דיא איינגעלענגן נשטרעכטע וואפפען. ווידערדע נאפ. אין פערזאלבען אונד פערזאלבען ווידער. אן ידער דיזער אפקערבלישטע דויטטע אזזראעל טהייל נעהמען. פרייליך מיטטע עס מים דען קוויף נעהמען עלעגד אונד קומפער אללער אים; אפטמאלס וואורדע עס צו באדען נעזעהען. אונד אויף דיינגעם הערצען רוקען פפלייגען דיא שלייגע אונד צאנען לאנג אהרע פורכען. אבער נאפט האט אונס איממער ווידער מפפארגעהאבען אונד האט אונס ניכט זיי פער-דערבען פרייגגענגעבען. ער האט אונס נעפאלט נעשפראפפ. וויא ער אונזערע פיינגער שפראפפ. אונד האט אונס נעפאלט נעשאדעטש, וויא ער אונזערע אונפערדריקער מאפפען. אונד וזענן ווייר אויך מעהר ערזולדען מיססען, אלס אונדערע פאלקער, זא האט אונס נאפט אויך דיא קראפט פערליהען. דיא שמערצען צו ערטראגען. דיא ליידען צו איבערזטעהען.

„דוא ליכסט איינער נאפטבעגיינסטערשען פראפפ-טען, הערריין! ניכסט שרינט דיר פערבארגען צו זיין. זא לאזע מיר דענן אם אנדערן אהרטוול, וועלכעם טיך זיים איינינגען מאנגען אונאיפהארליך בעשאפפטס. ווייר מיס-טען דאך גלייבען. דאס נאפט אללעם אים פארוים וויים. וויא קאנגען ווייר, וזענן נאפט אללע אונזערע האנדלונגען שאן זיים אנגעגענן קעגנס. דען פריינן קנפ-שלום מאכסטן. דאס נוטץ צו טהון אונד דאס נאזע צו מיידען. וויא קאנגען ווייר פערגאנזוואהרליך נעמאכט ווערדען פיר אונזערע טהאטען, דיא דער נאפטהוזענגריגיס. אבער ניכט אונזערעד פרייהיים עגשטרינגען?"

„אונד דאס פראגסט דוא מיך, קעבנא. מיך, איין אונזוויכטיגעס מאדכען? נעה! הין אונד לערנע, זא ווערדען זיך דיר דיא דאהנטוול דער נאפפטליכען וועלטשע-לעקונג ערשליעסען!"

„אונד ביעטעט דיא תורה ווירליך זאלנע ווייסען-שאפט?"

(פאר־טעטצונג פאלגט.)

פאָלליטאָן.

יודא אונד ראָם.

(4-טע אַפּרעלסצונג.)

„אָ, יענע דאָ דיינע אויסגאַבע ווידער וואַלד-שטעם עקיבא. דאָ קאָנגעשטס איין בעגליקער דיינעם פאַלקעס ווידער פֿיר עוינע צייטען. נאָטס האָט דיך וואונדערבאַר בעגנאַדיגט. האָב דיר נישט אויס שאַם-זון אויפֿ אַיגענע ווילענסקראַפֿט פֿערלאָסט דיא הערדען מיינעס פֿאָלקעס אונד ווערדע איין הירטע מיר נעם פֿאָלקעס!“

„וואָס האָסטו אייך צו נעשט מיינונג פֿאָן מיר, אַ הערליך — אנשוואַרטעט עקיבא. — „איך קאָנגעט איך נאָך אנפֿאנגען צו לערנען, דאָ איך דיא יאָהרע מיינער קינדהייט אונד מיינער יוגענד אין אונטערסטגרייס פֿיר-באַקס האָבע!“

„דיא קאָנגסט. וואָס דיא ווילסט, — עגגאַנגענעט דאָלי — איך האָבע דיך אַפֿ יענגס באַקאַבאַטעס. יייט-דעס דיא אַם הייטע מיינעס פֿאָלקעס ווילסט. נאָס איזט דיין פֿלייס. אונערשטאַנדליך דיינע אויסדויער אונד אַן נייסטיגן פֿאַרגעלעגען. דיא אַלדיר אונד דיא איך דעפֿעגט דעס יומאַ-נישען קאָנגס אַן אונזערן קאַזער-קאָניג. דיא אַ דיטשען: „עס געוויסס טיר צום אינגעסטען פֿער-גינגען. דאָס דער שטרייט פֿערשטאָרבען מאַנען אונד אַסטער-יי-אינגאַרן — אינגען אַן אינער אונבעוואַ-נעגען אויסדויקע אַן דער טדראַ-יעדע איך פֿערליכע וויזע בייגעלעגען וואָרדע!“ — קאָ-ניג אַלדיר האָט דיינע דעפֿעשע אינען פֿינגען מאַכטע בעוויגען. ער האָט דיערוך זאַ-גען אַלדלען, דאָס ער יוגענד דעזער אַבבעטטע, דיא יומאַנען אַן אַסטער-יי-אינגאַרן ליסטען מוסט, איך דען נעריגסטען גראָלל נעכט הענע. עס איזט צו האָפֿפֿען, דאָס קאָניג קאָל איך בע-צעלט דער אַנדי-פֿאַגע מאַכלעכסט נאָכגעבען זיי. ווייטר, אַם מיט דעם בעגאַבאַדטען אַסטער-יי-אינגאַרן אַן פֿאַרגעשאַפֿט לעבען צו קאָנגען, קאָניג אַלדיר ווילסט דאָס אונד דיא הערליכע יוגענד אַן דער אַנדי-פֿאַגע איזט דאָס בעגאַבטע.

„דער פֿאַרעדע איזט דאָס בעגאַבטע. אינטער אַלדען בעזאָנדער בעגאַבטע גע-וואָרדענען פֿאָלטשען נייא-אַדאַם-קינדערבעגאַ-גען איזט דיא אינטערעסאַנטעסטע דיא דעם דייטשען ווילעלדס. מאַן מעלדעט דאָ-בעי אַם בעגלעך: אַם דיעזיגען האָפֿ אַגאַר דער נייא-אַדאַם-עסאַפֿאַנס אַן נעוואָהנטער וויזע שאַפֿטע. קאָניג אַלדיר ווילסט וואָר בעזאָנגען אַן אַלטע

„יוהם אונד עדע אונד אַנדערען אַן דייטער וועלט אינד עייגע פֿלעכטליקייטען אַן דיר אַזקיפֿטיגען וועלט!“

„מיט אַלל דיינען שאַנען דאַנקען, — שפּראַך עקיבא לאַכעלנד. — קאָנן מאַן נאָך נישט אינגאַל דיינען הענע שטעללען.“

* * *

פֿאַגעדעס עקיבא זיך נעגען דיא עיגאַהנגען דער אַבגעטרעטענען פֿערהאַלטען דער אַסטער, וואָרען דאָך דיא בעגיסטערונג דער יוגענד מאַך-בענס נישט שווילאָן אַן איהם אַפֿ-אַבגעדענגאַנגען. צינ-דענד וואָרען זיא אַן זיין הערץ אייגענדערגען אונד ער-פֿילטען אַלל זיין דענקען. אין זייער נעדאַנקען-קרייז וואָר אַיהם עראַפֿטענס. אונד אַלל דיא דיינע דיא פֿאַגע לייכען לעבענס אונד דיינער בעיפֿס-פֿאַהיגקייט. דיא איהם בייזהער דיא וויכטיגסטען ערשיינען וואָרען. פֿאַגעס אין דען הינטערגרונד אַזאָר פֿאַר דעם נאָכען אַנפֿאַנג אַן דאָס יוגענד מאַך-דאָס יוגענד דיינעס אַלטעס. יולעלנען איהם דיא אַלל עראַפֿ-נעס האָסטען. ער פֿערגייסט צוואָר דיינע פֿאַלטשען אַלליין זיך בעגיסטען. וואָר אייהרעס הערצען נעגען נעס נאָגעס מיט נאָגעס בייא דער פֿאַרפֿאַלגונג דערזעלבען. בייזהער האָסטען ער אין דען מאַנ הייגענגלעבעס אונד ווייסער קיינע וואָרגע נעראַהטען אַלס דיא, דיך אין סטאַכען צו ערשאַרען. אַם אין נישטען אַן אַאַס נעיתסטען אונד פֿון לעבעסט-שאַפֿטגרייז בעווייהשאַפֿטען צו קאָנגען. גנעטערט ערשיינען איהם דאָס אויסשלעפֿליכע וויכאַכטיגען אַם דיא בע-דייטענסטע דער אייגענשאַפֿטען לעבענס קרעלעך אונד דער נאָראַן נישטס-נאַבען. דיא אַ אין זיך פֿערשטיגט, נישט מעהר אַנגעטעפֿסען.

דאָגעגען פֿערגייסט ער דיא אַאַלגען געבעטע מיט נאָאַפֿערער אַנגענעמיס אַלס צוזאָפֿ אונד אַלאַלצאַנ דיא נאָאַפֿטס-נעבאַטע מיט נאָאַפֿערער דאָגאַלאַ. דאָ

אַיגנלימס אַאַלען אַבעגדרעגן אַאַם 8-טען דע-עעמבער דאָס יגנ-טדעאַטער בעזוכט האָבע. עס קאָנגעט אַלוגע איך מאַלגלד זיין. דאָס דער-יעלבע איס אייגענער אַיגענס געוויסמען גרינדע איס וויין פֿערשוואַנד. גען „דאָן“ אונד אַנדערע אַס בראַבאַנט פֿערשוואַנד. מען האָט גונעמדע דיא טרייגע געוויסהייט. דאָס איך דיעזער מאַגן אין אַאַפֿער דעם טהעאַטער-בראַבאַנדעס וואָרדע — אַיס דעם בראַבאַנט-שטעטע אַיגענע-טערן דער נאַסטע לסטער, אַן שטיקע צער-בראַבען, פֿאַן דעגגען פֿעלדע צוזאַמעגגעשטאַל-צען וואָרגן, אַיס סגעראַבען. פֿאַן דען אַן דען פֿערסטען שאַגען אייגע דער בראַבאַנט-שאַטטע אַיגע-געגרגען שטיק-גענעגשטאַנדגן, דיא אַיס וויי-נער פֿאַלצי-הייזע אַן דער שטערנ-נאַסטע אַיס-געשטעלט זונד. אַיגע בייגשפֿאַנגען אַן נאַסטע שהיל פֿאַן דען אַנגעהאַנגען נאָך נישט ערקאַנגט וואָרדען.

„דיא אַנגרהען אין זיר-דאַל-מאַציען). אַיס וויין וויד פֿאַם 2-טען דעזעגס מאַנאַטס טעלגגראַפֿיט: אַן דער דייטאַטשטע מען (זיר-דאַלמאַציען) זונד 4 שאַנדאַרמען פֿאַן דען אַיפֿשטאַנדגען געגאַטטעט וואָרדען. — דייזגע אַיפֿשאַנדשען בילדען אַיגע האַכסט נעפֿאַהר-ליכע דייבער-באַנדע 3 ליכען דער נעגאַטטע-טען שאַנדאַרמען וואָרדען נאַכען אַיפֿגעפֿגדען, יאַהרעגד דיא 8 פֿערטע ליכע צערשטטען אונד צערשטקעלטע יאַר. אַלדע ליכען וואָרען נאַנצע-ליך געשטאָלען. דיא אַ דייבער דיא דער קלי-דונג אונד דער וואַפֿפֿען בעריייבט האַטטען. דיא דייבער-באַנדע זאַלל 60 מאַנן שאַארק גערעזען זיין. אַיגע אַבטהיילונג פֿאַן נור 6 מאַנן שאַנדאַר-מען וואַטטע עס אַבער, דער צאַהלרייכע דייבער-באַנדע זיך עגטגעגגעגגע-וויר-פֿען, אונד דיא בים-טען דענען איך שווער דעזעגס וואַנגס. דיא עבען, דיא אַ שאַנדאַרמען געשאַטטע וואָר-דען. נור דייא שאַנדאַרמען פֿערמאַטטען זיך מיט האַרטער מיהע דורך דיא פֿלוכט צו דרעט-טען! — אַיגע צייטטע דעזעגס פֿאַן דעמזעלבען דאַטס מעלדעט: „אַיגע דייבער-באַנדע, 12 מאַנן שטאַרק, וואָרדען אַן דער גרענצע מאַטטענגע-ראַס פֿאַן מאַטטענגע-ריגשען אַלדאַטען צער-שפֿרענגט; איך וואָרדען צוויי אַיגע פֿער-

וואָרדע עס איהם באַלד קלאָר. דאָס זיין וויסען נישט אַיגאַל פֿאַר יגנען פֿערשטאַנדגיס דער געבעטע אונד צור וואַרנאַלטען בעאַבאַכטונג דער פֿעלדיגאַנען פֿאַרגעשטען אַיס-ריגשט. אַיגסס האַטטע ער צו זיינס נאַטטען פֿערגיסטס פֿאַן דעם אַיגסס-ריגע אַבגעגען בעאַבאַכטונג נעגאַטטע. דאָס דער אַנגעגאַלטען אַיגע אַיגס-ריגע אַיגס-ריגע אַיגס-רי